

Zuzana Mistríková (*1967)

Pozorne si spolu so svojimi žiakmi

pozrite
krátky film

prečítajte
príbeh

Zuzany Mistríkovej, ktorá bola jednou z významných tvárí študentského hnutia počas Nežnej revolúcie 1989.

Priblížte im ohrozenia a nebezpečenstvá pre ľudí, ktorí sa počas Nežnej revolúcie 1989 zapojili do aktivít, demonštrácií a akoukoľvek formou prejavovali nesúhlas so socialistickým režimom.

Využite navrhovanú aktivitu alebo sa inšpirujte pracovnými listami pre žiakov ZŠ a SŠ.

Základná škola

Téma:

príbehy 20. storočia, obyčajný život v časoch totality, medzigeneračný dialóg, mýty a fakty o socializme, rovesnícke učenie

Ciel:

zistiť a vysvetliť postoje, ktoré zaujímali obyvatelia Československa k tlaku totalitného režimu, budovať kritické myslenie, prostredníctvom výpovedí seniorov a hmotných predmetov sprostredkovať poznanie našej nedávnej minulosti

Pomôcky:

záznamový hárok, oblečenie z časov socializmu, PC, internet, dokumenty vzťahujúce sa k obdobiu socializmu v Československu

Postup

- Diskutujte s deťmi o živote v časoch socializmu, najmä o živote žiakov a študentov. V čom sa odlišoval bežný študentský život od toho dnešného. Čo žiaci museli, čo nemuseli a čo vôbec nesmeli?
- Zadať žiakom domácu úlohu, ktorá bude mať dve časti:

Úloha:

1. porozprávaj sa s rodičmi, starými rodičmi, známymi, susedmi, priateľmi, prarodičmi o živote v období socializmu. Zameriavaj sa najmä na študentské obdobie. Získaj tzv. dobovú pamäť od príslušníkov staršej generácie

- Následne dajte študentom inštrukciu, aby získané informácie porovnali s faktami, ktoré sú dostupné z rôznych zdrojov. (môžete pritom využiť aj existujúce dokumenty, napr. o neprijatí žiakov na strednú, vysokú školu pre nevhodný kadrový profil,...).
- Vedte ich k tomu, aby si takto vytvorili pravdivú, možno nie takú idylickú predstavu ako ju zaznamenali u starších respondentov o našej nedávnej minulosti.

2. pohľadaj doma, u starých rodičov nejaké oblečenie, ktoré sa nosilo v časoch socializmu. Ak sa nezachovali žiadne, môžeš využiť fotografie z rodinného albumu, na ktorých je oblečenie viditeľné. Pokús sa zhodnotiť tento hmotný artefakt podľa rôznych kritérií. Vyhladaj k nim aj súčasné ekvivalenty a porovnaj ich kvalitu, dizajn, materiál, cenovú reláciu, dostupnosť, účelnosť, použitie,...atď.

- Získané výsledky z oboch častí projektu môžu žiaci spracovať do rôznych foriem prezentácie: Power Point prezentáciu, fotoalbum so stručnými popismi, komiks, plagát...
- Po získaní módnych kúskov prípadne usporiadajte v škole „retro výstavu“ s týmito predmetmi, alebo módnou prehliadku, v ktorej študenti sprostredkujú svoje výsledky spolužiakom a takto sa môžu podieľať na rovesníckom vyučovaní.

Stredná škola

Postup

- Porozprávajte sa so študentmi o príbehu pani Zuzany Mistríkovej. Čo ich najviac prekvapilo, ktoré momenty sa im zdajú z ich pohľadu nepochopiteľné, simulujte, ako by reagovali na vtedajšiu dobu oni. Diskutujte, čo sa im javí v príbehoch Nežnej revolúcie ako hrdinstvo a prečo?
- Vyzvite ich, aby objavili odkaz/posolstvo príbehu a skúste ho spoločne zdefinovať.
- Zadať žiakom úlohu:

Úloha:

„Otestujme sa navzájom“: Z príbehu Zuzany Mistríkovej si sa mohol dozvedieť veľa zákulisných informácií o priebehu spoločensko-politických zmien v novembri '89. Možno však tebe a tvojim spolužiakom niektoré veci z jej rozprávania nedávajú zmysel, pretože vám chýbajú poznatky o rámcových udalostiach týchto dní. Priprav prostredníctvom služby Google forms test na tému Nežnej revolúcie.

- Následne vyzvite žiakov, aby si testy vzájomne vyplnili a vyhodnotili.
- Porovnajme získané poznatky pred testovaním a po ňom.
- Zhrňte všetky informácie do ucelenej formy, napr. do tabuľky s pozitívami a negatívami socializmu, definície demokratických a nedemokratických princípov fungovania štátu, porovnania života študentov v totalite a demokracii, porovnania totality a demokracie, tematických plagátov, mýtov faktov o socializme.
- V spätnej väzbe komunikujte prínos projektu a rovesníckeho vyučovania pre jednotlivcov i celú triedu. Vyzdvihnite aktivitu žiakov.

Základná a Stredná škola

Téma:

život v časoch socializmu, totalita a demokracia, kritické myslenie,

Ciel:

priblížiť obdobie, ktoré neprežili a je pre žiakov niečím veľmi vzdialeným. Budovať občianske a komunikačné kompetencie, uvedomovať si množstvo rozporuplných informácií, ktoré získavajú od svojho okolia a overovať ich za pomoci seriózných zdrojov, získanie objektívneho obrazu na život jednotlivcov i spoločnosti v časoch totality

Pomôcky:

obrazové, zvukové, audiovizuálne záznamy, rôzne artefakty, PC, záznamové hárky, dataprojektor, ...atď.

Postup

- Po diskusii o doterajších poznatkoch žiakov zo života v období socializmu v Československu oboznámte žiakov s témou Vášho projektu „Čriepky socializmu“.
- Počas niekoľkých týždňov začnite svoju vyučovaciu hodinu 2-3 minútovou socialistickou chvílkou. Môžete využiť krátke zvukové, obrazové alebo audiovizuálne záznamy, vzťahujúce sa na toto obdobie (filmový týždenník, televízna alebo rozhlasová správa, populárna alebo politická pieseň, časť zábavného programu, časť cvičenia na Spartakiáde, prvomájový sprievod, vojenská prehliadka, nedeľná chvíľka poézie,...), prípadne im dajte pokyn na pozdrav medzi učiteľom a žiakom z čias socializmu („Češť práci, súdružka učiteľka“, „Práci češť“), pioniersky pozdrav („Budovať a brániť socialistickú vlasť, buď pripravený“ „Vždy pripravený“ začleňte okrem slovného pozdravu aj zaujatie správneho fyzického postoja k pozdravu).
- Požiadajte žiakov, aby vám v tejto aktivite pomohli a sami sa spolupodieľali na tvorbe týchto chvíľok a zapojili sa aj oni do vyhľadávania podkladov.
- Zadaťte možnosť žiakom vybrať si tému zo života v socializme, ktorú by samostatne, resp. vo dvojiciach mohli spracovať (základná vojenská služba, bývanie, doprava a dopravné prostriedky, hry a hračky, móda, chalupárčenie, Spartakiáda, médiá, zábava, spoločenský život, cestovanie, kultúra, vzdelávanie).

Úloha:

Získaj čo najviac poznatkov a informácií z vybranej oblasti. Oslov svojich starších rodinných príslušníkov, navštív archív, knižnicu, preštuduj dostupné zdroje informácií na internete, navštív príslušné múzeá, galérie. Svoje poznatky spracuj do podoby, ktorá by čo najlepšie zachytila atmosféru obdobia socializmu (Power Point prezentácia, Word dokument, portfólio, výstava exponátov, album, koláž fotografií,...)

- Prácu priebežne monitorujte a konzultujte so žiakmi čiastočné výstupy.
- Výstupom z daného projektu môže byť usporiadanie prehliadky, konferencie pod názvom „Čriepky minulosti“, na ktorú pozvete spolužiakov, študentov Vašej školy, iných škôl, prípadne prezentujte tieto výsledky na komunálnej úrovni (ponúknite obci, mestu, miestnej komunite).
- Po realizácii projektu vyhodnoťte so žiakmi procesnú i obsahovú stránku projektu. Diskutujte o tom, či projekt naplnil ich ciele a vaše predstavy, čo nové sa naučili prostredníctvom aktivity, aké nové poznatky získali, akou skúsenosťou prešli, ako sa zmenil ich doterajší pohľad na nedávnu minulosť s doterajšími poznatkami.